

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z powództwa D. O.

przeciwko F. w Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w dniu 26 stycznia 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego
w Zielonej Górze z dnia 5 marca 2025 r., sygn. akt IV Pa 253/24,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od pozwanej F. w Z. na rzecz powódki D. O. kwotę
1350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) wraz z
odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od
dnia następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia stronie
pozwanej odpisu postanowienia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

W wyroku z 5 marca 2025 r., sygn. akt IV Pa 253/24, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze – w sprawie z powództwa D. O. przeciwko F. Z. w Z. – oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze z 17 września 2024 r., sygn. akt IV P 317/23, w którym Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej F. Z. w Z. na rzecz powódki D. O. kwotę 26.820 zł brutto tytułem odprawy

pieniężnej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 1 maja 2022 r. do dnia zapłaty (pkt I); zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.700 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (pkt II); nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Zielonej Górze kwotę 1.341 zł tytułem opłaty, od której uiszczenia powódka była zwolniona z mocy ustawy (pkt III); wyrokowi w punkcie pierwszym co do kwoty 8.940 zł brutto nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt IV).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego strona pozwana zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała na przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. W ocenie skarżącej zachodzi potrzeba wykładni art. 365 § 1 k.p.c., którego interpretacja wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, a te należy wyjaśnić. Rozstrzygnięcie tych rozbieżności w orzecznictwie ma związek z rozpoznawaną sprawą, gdyż Sądy I i II instancji bezkrytycznie przyjęły ustalenia faktyczne i oceny prawne poczynione przez Sądy w innych sprawach, nie dokonując własnych ustaleń faktycznych, a uznanie związania jedynie sentencją ww. orzeczeń w zakresie, w jakim zasądziły od pozwanego na rzecz powódki kwotę dochodzonego przez nią roszczenia, skutkować winno odmienną oceną roszczenia powódki.

Wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W ocenie skarżącej powołana przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została spełniona w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 365 § 1 k.p.c., gdyż ze względu na brak związania ustaleniami poczynionymi w innej sprawie, Sądy I i II instancji nie były uprawnione do przyjęcia za udowodnione faktów, zgodnie z którymi uznały, że do rozwiązania umowy o pracę powódki doszło z przyczyn nie dotyczących pracownika. Ustalenia poczynione przez Sądy w innej sprawie, wyartykułowane w uzasadnieniach ich orzeczeń, stanowiły w niniejszej sprawie jedyny dowód tego, że do rozwiązania stosunku pracy między stronami dojść miało z przyczyn nie dotyczących powódki. Z kolei to na Powódce ciążył ciężar dowodu w zakresie wykazania, że do wypowiedzenia jej umowy o pracę doszło z przyczyn jej nie dotyczących, któremu to ciężarowi dowodu powódka nie sprostała. Podniesiono jednocześnie jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienie

w sprawie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, w tym art. 365 § 1 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona przeciwna – powódka wniosła o: 1) wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; 2) w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o oddalenie skargi kasacyjnej; 3) zasądzenie – w zakresie każdego z powyższych wniosków – od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego - według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od daty uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpatrywana skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisu prawa wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że strona skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Celem podstawowym wykładni jest sprawienie, aby tekst normy był jasny, czytelny i zrozumiały. Odtworzenie normy prawnej wymaga analizy kilku przepisów prawnych, niejednokrotnie z różnych aktów prawnych.

Strona skarżąca – opierając wniosek o przyjęcie jej skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinna nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636; 27 sierpnia 2021 r., III CSK 19/21, LEX nr 3400487), argumenty wskazujące na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie oraz by wyjaśnienie tej kwestii mogło mieć bezpośrednie znaczenie dla rozwoju prawa - a w następstwie, aby doszło do spełnienia wskazanego publicznego celu skargi kasacyjnej.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy

wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 3 czerwca 2025 r., II USK 191/24, Lex nr 3881666; 17 grudnia 2025 r., II USK 127/25, LEX nr 3987252).

Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej strona skarżąca wiąże z naruszeniem wskazanego przepisu prawa (art. 365 § 1 k.p.c.), na którego tle jednocześnie pojawia się sugerowana potrzeba wykładni (więcej na ten temat postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2024 r., III UZ 18/24, LEX nr 3790606 oraz powołane orzecznictwo). Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (pkt 2) i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964; 15 grudnia 2025 r., III USK 333/24, LEX nr 3980926). Dla właściwego procesu subsumpcji prawnej konieczne jest prawidłowe zrozumienie prawa (A. Łazarska, Wykładnia w procesie wymierzania sprawiedliwości (w:) Proces sądowego wymierzania sprawiedliwości, Warszawa 2025). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r. (I UK 291/13, LEX nr 1430990; też z 4 listopada 2025 r., III USK 321/24, LEX nr 3940247) Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednocześnie

uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w punkcie 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie z 26 lutego 2025 r., I PSK 126/24, LEX nr 3847012). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii.

Niezależnie od powyżej stwierdzonej wadliwości uzasadnienia wniosku, skarżąca nie przedstawia – w uzasadnieniu wniosku – odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą wykazałaby, że istnieje przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wskazanie różnych orzeczeń nie stanowi o istnieniu rozbieżności, które uzasadniają przyjęcie skargi do rozpoznania, ponieważ nie wykazuje, czy i w jakim zakresie zawarte w nich rozstrzygnięcia lub oceny pozostają adekwatne w kontekście sprawy w postępowaniu kasacyjnym. Brakuje także odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą skarżąca wykazałaby walor oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca nie zgadza się z analizą prawną przeprowadzoną przez Sąd drugiej instancji na tle określonego stanu faktycznego i przedstawia własną, odmienną od przyjętej przez ten sąd interpretację całego rozstrzygnięcia. W uzasadnieniu wniosku ignoruje się ustalenia zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w tym zasadnicze jego ustalenie, że przyczyny wypowiedzenia powódce stosunku pracy w rzeczywistości okazały się nie dotyczyć jej osoby i sposobu wykonywania przez nią pracy. Podane powódce przyczyny rozwiązania stosunku pracy były nierzeczywiste i nieuzasadniające rozwiązanie umowy o pracę, a strona pozwana, na której spoczywał ciężar dowodu, nie wykazała zasadności przypisania powódce uchybień wymienionych w

oświadczeniu o wypowiedzeniu jej umowy o pracę. Zwolnienie powódki nastąpiło wyłącznie z przyczyn niedotyczących pracownika, a przyczyny wypowiedzenia stosunku pracy okazały się przyczynami pozornymi i nieprawdziwymi. Sąd drugiej instancji stwierdził, że w przypadku niektórych spraw z samej sentencji wyroku nie można wywnioskować, o jakim stosunku prawnym czy na podstawie jakiego stanu faktycznego (to ostatnie ma również znaczenie dla określenia zakresu prawomocności formalnej zgodnie z art. 366 k.p.c.) sąd orzekał. Moc wiążącą na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. ma wprowadzić jedynie sentencja orzeczenia, niemniej jednak w niektórych przypadkach - jak np. w razie oddalenia powództwa - ze względu na ogólność rozstrzygnięcia, doniosłość przy ustalaniu zakresu mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia, czyli granic prawomocności materialnej orzeczenia, mogą mieć także zawarte w uzasadnieniu orzeczenia motywy rozstrzygnięcia. Prawomocny wyrok zasądzający na rzecz pracownika odszkodowanie z powodu niezgodnego z prawem lub nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę w innej sprawie dotyczącej tych samych stron stosunku pracy ma moc wiążącą nie tylko w zakresie stwierdzenia, iż wypowiedzenie umowy o pracę było wadliwe. Ustalenie to, aczkolwiek doniosłe z punktu widzenia pracownika, samo w sobie nie wyjaśnia przyczyny wadliwości. W tym kontekście treść wyroku cechuje się wysokim stopniem abstrakcji. Częstokroć z wyroku nie wynika nawet czy wadliwość wypowiedzenia umowy o pracę była skutkiem naruszenia prawa przez pracodawcę, czy też podania niezasadnej przyczyny wypowiedzenia. Stan związania obejmuje więc także to, co było istotą sporu, a więc zadecydowało o uwzględnieniu roszczeń wynikających z art. 45 § 1 k.p. Ten stan obejmuje również kreujące istotę sporu fakty. Skutkuje to tym, iż w kolejnej sprawie między tymi samymi stronami, w zakresie przyczyny wadliwości wypowiedzenia umowy o pracę, nie tylko nie jest możliwe dokonywanie odmiennych ustaleń faktycznych, ale nawet ich jakakolwiek weryfikacja. Powaga rzeczy osądzonej rozciąga się również na motywy wyroku w takich granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne dla wyjaśnienia jego zakresu. Chodzi jednak tylko o elementy uzasadnienia dotyczące rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, w których sąd wypowiada się w sposób stanowczy o żądaniu.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (punkt 1). Rozstrzygnięcie punktu 2 niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1, § 1¹ i § 3 k.p.c.

[a.ł]